

MÓZES ELSŐ KÖNYVE

2-3. FEJEZET

NYISSUK KI BIBLIÁNKAT MÓZES ELSŐ KÖNYVÉNEK MÁSODIK FEJEZETÉNÉL

„Így készült el a menny és a föld és minden seregük. A hetedik napra elkészült Isten a maga munkájával, amelyet alkotott, és megpihent a hetedik napon egész alkotó munkája után. Azután megáldotta és megszentelte Isten a hetedik napot, mivel azon pihent meg Isten egész teremtő és alkotó munkája után” (1-3. vers). Mózes első könyvének első fejezete a föld teremtéséről szól, illetve arról, hogyan teremti meg Isten az embert. Ezt követően arról olvashatunk, hogy a hetedik napon Isten megpihent. Nem mintha elfáradt volna, mert olyan sok energiát igényelt a világ megteremtése, hiszen Isten mindenható, tehát nem fárad el soha. Isten azért pihent meg, mert teremtő tevékenységének végére ért – megteremtett mindent, amit eltervezett. Ha Isten a hetedik napon fáradtságában csupán kényelmesen hátradőlt volna székében, hogy a lábát lógassa, a föld széthullott volna darabjaira. Hiszen az Igében azt olvassuk, hogy mindent ő teremtett, és ő is tart össze mindent. Miután tehát mindent megteremtett, Isten megpihent. Amit kellett, Isten akkor mind megteremtette, és most már semmi újat nem teremt. Ilyen szempontból egy zárt rendszerben élünk, amelyben a teremtés napjától kezdődően minden folyamatosan elhasználódik. A termodinamika második törvénye érvényesül, amely értelmében minden szépen lassan leépül a világban. Valaki egyszer azt mondta, hogy a világegyetem olyan, mint egy hatalmas óra, amit egyszer felhúztak, és most már egyre lassabban ketyeg.

A hetedik napon tehát Isten megpihent, már semmi újat nem teremtett. És Isten megszentelte, vagyis elkülönítette a hetedik napot, hogy az a pihenés napja legyen. Isten később Izráellel kötött szövetségében kérte is népét, hogy a szombatnapot mindenkor tartsák meg. Egyesek ezen a ponton felteszik a kérdést, vajon mikor kezdte el az egyház Istent vasárnap imádni. Azok az egyházban, akik mind a mai napig szombaton tartják istentiszteleteiket, Konstantint hibáztatják a változásért. Az apostolok cselekedeteiben azonban találunk utalásokat arra, hogy a korai egyház tagjai a hét első napján, vagyis vasárnap gyűltek össze, hogy úrvacsorát vegyenek. A Korinthusiakhoz írt levelében Pál a szentek javára gyűjtött adományokra vonatkozóan megemlíti, hogy *„a hét első napján mindegyikőtök tegye félre és gyűjtse össze azt, ami telik tőle, nehogy akkor történjék a gyűjtés, amikor odamegyek”* (1Kor. 16:2). Tertullianus, a korai egyházatyák egyike, aki korábban élt, mint Konstantin, azt írja, hogy az ő idejében sok keresztény úgy érezte, egy meghatározott napon, mégpedig a hét első napján (vasárnap) kéne úrvacsorát venniük, mert az volt Jézus Krisztus feltámadásának napja. Érdekes, hogy Jézus nevének a nyolcas szám feleltethető meg, a nyolcas pedig egy új kezdetet jelöl. A hét a teljesség száma, a hat az

ember száma, vagyis a tökéletlenségé, a hét viszont a teljességé: 7 hang van egy skálán, 7 alapszín létezik, 7 napból áll egy hét. A Bibliában tehát a hetes szám a teljességet jelöli. A hetessel bezárul a kör, így a nyolcassal egy új ciklus kezdődik, ezért nevezhető a nyolcas az új kezdet számának. Ilyen szempontból Jézus számának a nyolcas tekinthető, és bizony minden görög szó, ami Jézus nevét jelöli osztható is nyolccal.

Úgy tűnik tehát, hogy a korai egyházban sokan a hét első napján, vasárnap, vagyis a nyolcadik napon tartották összejöveteleiket – a nyolcas pedig Jézus száma. Mindezen azonban nem szabadna fennakadnunk, hiszen Pál a Róma 14-ben a következőket írja: *„Ez az egyik napot különbnek tartja a másik napnál, az pedig egyformának tart minden napot: mindegyik legyen bizonyos a maga meggyőződésében”* (5. vers). A Kolossé 2-ben pedig így folytatja: *„Senki ne ítéljen titeket ételért és italért, ünnep, újhold vagy szombat miatt. Hiszen ezek csak árnyékai az eljövendő Krisztusnak, aki a valóság”* (16-17. vers). A szombatnapok csupán árnyékai voltak az eljövendő dolgoknak. Nem a szombatnap volt a valóság, amely az árnyékot vetette – a szombatnap mindössze az árnyék volt, amit a valóság, vagyis Jézus Krisztus vetett az Ószövetségre. A keresztények számára tehát Krisztus a szombatnap. Őbenne megpihenhetünk, ahogy felhagyunk saját próbálkozásainkkal. Krisztus a mi szombatnapunk. Az ószövetségi szombatnapok pedig mind Krisztusra mutattak, aki megnyugvást hoz. Őbenne többé nem cselekedeteink, vagy a törvény által igazulunk meg, hanem hit által – és megpihenhetünk Jézus Krisztusban. Megfigyeltem valamit azokban az emberekben, akik különösen nagy ügyet csinálnak abból, melyik napon kell Istent imádni. Észrevettem, hogy nem igazán tudnak megpihenni Istenben. Még mindig a törvény betartásával próbálnak megigazulni. Még nem léptek be a valóságba, Krisztusba, így még nem tapasztalhatták meg azt a megnyugvást, amit Krisztusban találunk. A szombatnapról szóló törvényt a 2Mózes 20 értelmében Isten Izráelnek adta, illetve azoknak a jövevényeknek, akik áttértek a zsidó hitre. Azokra is vonatkozott továbbá, akik idegenként Izráelben éltek. Számukra a szombatnap kötelező volt. A nemzsidó gyülekezetekre vonatkozóan azonban ilyen szabállyal nem találkozunk. Az apostolok cselekedeteiben arról olvasunk, hogy egyszer némelyek Júdeából meglátogatták az antiókhiai, javarészt nemzsidókból álló gyülekezetet, és azt tanították a testvéreknek, hogy ha nem tartják meg a mózesi törvényeket, és nem metélkednek körül, nem üdvözülhetnek. Pál és Barnabás ekkor Jeruzsálembé mentek, hogy egyszer s mindenkorra tisztázzák e kérdést. Péter a jeruzsálemi apostoli gyűlés előtt bizonyosságot tett Isten elhívásáról az életében, hogy a nemzsidóknak is hirdesse az evangéliumot, és személyes tapasztalatai alapján beszámolt a Szentlélek munkájáról a nemzsidók körében. Beszédét végül egy kérdéssel zárta: *„Most tehát miért kísértitek azzal Istent, hogy olyan igát tegyetek a tanítványok nyakába, amelyet sem atyáink, sem mi nem tudunk elhordozni?”* (Apcsel 15:10). Ezután Pálra és Barnabásra került a sor, akik szintén *„elbeszélték, milyen*

sok jelt és csodát tett általuk Isten a pogányok között” (12. vers), akik nem a mózesi törvények alapján éltek. Végül Jakab kapott szót, aki a következőket mondta: „Ezért én úgy gondolom: ne terheljük meg azokat a pogányokat, akik megtérnek Istenhez, hanem rendeljük el nekik, hogy tartózkodjanak a bálvány okozta tisztátalanságtól, a paráznaságtól, a megfulladt állattól és a vértől” (19-20. vers). Mindezt levélbe is foglalták, amit így fejeztek be: „Ha ezektől őrizzetek, jól teszitek. Legyetek egészségben!” (29. vers). A levelet pedig elküldték az anthiókiai gyülekezetnek. Sehol sem találunk utalást arra, hogy a nemzsidó gyülekezetekre is vonatkozott volna a szombatnapi törvény, vagy egyéb törvények és rendelkezések. Sőt Pál később még a bálványáldozati húsról vonatkozó tilalmat is módosította a korinthusiakhoz írt levelében. Pál ebben a levélben azt írja, hogy ha valaki húst vásárol a hentesnél, ne kérdezze meg, bálványáldozati hús-e az, hanem egyszerűen csak vegye meg, vigye haza, fogyassza el, és adjon érte hálát Istennek. Fogadjon el mindent hálával. Ha ugyanis nem kérdezzet, jó lelkiismerettel tudja majd elfogyasztani a húst. Ha viszont megkérdezi a henteset, bálványáldozati húsról van-e szó, ő pedig azt mondja, igen, a húst rossz lelkiismerettel fogja otthon elfogyasztani. A saját lelkiismerete érdekében tehát jobb, ha az ember nem kérdezősködik. Amikor pedig valaki meghív magához vacsorázni, akkor te se kérdezd meg, vajon bálványáldozati hús van-e a tányérodon. Egyszerűen csak edd meg, amit eléd raktak – ne kérdezz. A lelkiismereted érdekében. Mindent hálával kell elfogadnunk, önmagában pedig semmi sem tekintendő tisztátalannak. Pálnak dicsőséges szabadsága volt Krisztus Jézusban. A Róma 14:22-ben ezt írja: „*Boldog, akinek nem kell elítélni önmagát abban, ami felől döntött.*” Így hát el tudom képzelni, hogy Pál például evett sült bordaszeletet, és nagy szabadsága volt ezekben a dolgokban, bár egykor épp ő volt a legnagyobb a farizeusok között.

Isten tehát megpihent a hetedik napon, elkülönítette azt a napot, és szövetséget is kötött a szombatnapról népével, Izráellel. Sőt mi több, Isten egy konkrét utasítást is adott: „*Hat napon át dolgozz, és végezd mindenféle munkádat! De a hetedik nap a te Istenednek, az Úrnak nyugalomnapja. Semmiféle munkát ne végezz azon, se te, se fiad, se leányod, se szolgád, se szolgálód, se állatod, se a kapuidon belül tartózkodó jövevény*” (2Mózes 20:9-10). Bizony nagyon jót tenne az egészségünknek, ha hetente egy napot pihenésre szánnánk – ha kényelmesen hátradölnénk a fotelben, és édes semmittevéssel töltenénk a napot! Isten azért rendelte el a szombatnapot, mert az embernek hét napból szüksége van egy szabadnapra. Épp azért olyan sok a kimerült ember, és azért kapnak olyan sokan szívrohamot, mert az emberek nem követik Isten utasítását, és nem pihennek meg a hetedik napon. Mi is ilyenek vagyunk. Megállás nélkül robotolunk, soha egy percre le nem állunk, hiába mondogatja a feleségünk, hogy pihennünk kellene. Pedig milyen jót tenne az egészségünknek! Nem lelkiibek lennénk tőle, de mindenképpen jót tenne nekünk, az biztos. Tovább is élhetnénk, ha esetleg ez a célunk.

Így érkezünk el a negyedik vershez, ami megismétli, illetve részletesebben tárgyalja a teremtés bizonyos mozzanatait. A negyedik verssel kezdődő igeszakaszban látni fogjuk, hogy Isten nem pusztán „elohim”-ként kerül említésre, mint ahogy azt az első fejezetben tapasztalhattuk, hanem a második fejezetben Isten „Jehova”, vagy „Yahweh Elohim”. A második fejezetben ugyanis Isten az emberre koncentrál, és azzá szeretne válni, akire az embernek szüksége van. Ezért is foglalkozik ez a szakasz részletesebben az ember teremtésével. Egyesek azonban egy második teremtéstörténetként kezelik ezt az ígérést, és ostoba módon azt állítják, hogy ellentmond az első fejezetben írottaknak. Az első fejezetet elohisztikusként jellemzik, a második fejezetet pedig jehovisztikusként írják le, a további fejezetekről pedig azt állítják, hogy azok az úgynevezett papi beszámolók – az egész nagyon zavaros. Mi azonban csak hagyjuk őket, hadd bonyolítsák kedvükre a dolgokat, és inkább arra koncentráljunk, mit mond Isten Igéje.

„Ez a menny és föld teremtésének a története. Amikor az Úristen a földet és a mennyet megalkotta...” (4. vers) – számos esetben, amikor azt olvassuk, „az Úristen”, az eredetiben Istennek az a neve szerepel, amelyet a zsidók olyan nagy becsben tartottak, hogy ki sem mertek ejteni. Így csupán a névben szereplő mássalhangzókat írták le a kéziratokban, vagyis a következő szót: JHVH. Az ember hiába is próbálja kiejteni, lehetetlen. Nem tudjuk, eredetileg milyen magánhangzók szerepeltek a szóban. Az általánosan elfogadott elképzelés szerint a szót „yahweh”-nek kell ejteni, de felmerült a „jehova” lehetősége is, sőt népszerűvé is vált. Valószínűleg azonban „yahweh” a szó helyes kiejtése, bár nem lehetünk benne teljesen biztosak. Ez az a név, amely Isten vágyáról tanúskodik, hogy mindazzá váljon, amire szükségünk van. Az Igében továbbá az „Úr” kifejezés is szerepel, amelynek sokszor az eredetiben az „adonahai” héber kifejezés felel meg. Ez a szó Urat jelent, mint Isten státuszát. Az „Úristen” helyén pedig az eredetiben a „yahweh” kifejezés szerepel, ami viszont nem Isten státuszát jelöli, hanem Isten nevét. Az Igében ez a kifejezés ebben az ígeversben fordul elő először: „Amikor az Úristen a földet és a mennyet megalkotta.”

„Még semmiféle mezei növény nem hajtott ki, mert az Úristen még nem bocsátott esőt a földre. Ember sem volt, aki a termőföldet megművelje. Akkor pára szállt fel a földről, és mindenütt átította a termőföld felszínét” (5-6. vers). Úgy tűnik, hogy Noé idejéig nem esett az eső a földön. Azelőtt esténként pára szállt fel a földről, ez öntözte a földet. Érdekes, hogy bár nem esett eső, mégis léteztek folyók. Négy folyó volt, amely az Éden kertjéből eredt. Hogyan is létezhetek folyók eső nélkül? Ez a kérdés érdekes problémát vet fel, amin érdemes elgondolkoznunk. Lehetséges, hogy léteztek földalatti kamrák, ahol a föld mélyében zajló vulkanikus tevékenységek miatt nagyon magas hőmérséklet uralkodott. Elképzelhető, hogy a víz a földalatti kamrákon keresztül a föld mélyére szivárgott, majd a magas hőmérséklet hatására a levegőbe párolgott. Ott lecsapódott, és megöntözte a földet. Talán így működött ez az özönvíz előtti

időkben. *„Azután megformálta az Úristen az embert a föld porából, és élet leheletét lehelte orrába. Így lett az ember élőlényé”* (7. vers). Az első fejezetben ezt olvashatjuk: *„Akkor ezt mondta Isten: Alkossunk embert a képmásunkra, hozzánk hasonlónak”* (29. vers). Itt pedig azt látjuk, hogy Isten a föld porából megformálta az embert. Az orrába lehelte, az ember pedig életre kelt. Isten saját képmására teremtette az embert, hogy képes legyen imádni Istent, és hogy Istennel közösségben lehessen. *„Ültetett az Úristen egy kertet Édenben, keleten”* – vagyis keletre onnan, ahol Ádámot megteremtette. Nem tudjuk pontosan, hol helyezkedett el az Éden kertje, sőt már nincs is módunk kideríteni, hiszen azóta hatalmas méretű változásokon esett át földünk felszíne, amelyek nyomán a folyók útvonala, illetve a hegláncok elhelyezkedése is megváltozott. Immanuel Velikovsky érdekes könyvében, melynek címe *Earth in Upheaval*, rámutat, hogy mind a Himalája, mind pedig az Andok nem is olyan régen formálódtak. Azt is megemlíti, hogy a Titicaca-tó körül éltek civilizációk, amikor még jóval alacsonyabb tengerszint feletti magasságban feküdt – körülbelül 2000-2500 méter magasan. Az elmúlt 5000 évben azonban az Andok alatti földkéreg még jobban felgyűrődött, ennek hatására pedig a tó mára körülbelül 3000-3500 méteres tengerszint feletti magasságba került. Velikovsky érdekes könyve mindenképpen gondolatébresztő, és alapjában véve azt mondja ki, hogy az emberiség történetében számos változás állt be a földünk felszínén. Kétségtelen például, hogy az özvíz teljesen megváltoztatta a föld arculatát. Van az Igében egy érdekes kis igevers, amiről igencsak keveset tudunk: első ránézésre mintha csak mellékesen megjegyezne valamit az Ige Péleg idejéről. Az 1Mózes 10:25-ben ezt olvashatjuk: *„Az egyiknek neve Péleg, mivelhogy az ő idejében osztatott el a föld”* (Károli). A feltételezések szerint egy időben minden kontinens összekapcsolódott, idővel azonban a kontinensek kezdtek eltolódni, sőt még ma is vándorolnak. Ha ez a feltételezés igaz, érdekes lenne megtudni, mi is történt valójában, és mennyi idővel ezelőtt került sor a kontinensek szétválására. Egészen véletlenül bukkan fel ez az igevers, és önkéntelenül is megragadja a figyelmünket, miközben feltételezések egész sorát szüli. Isten csak ebben a nyúlfarknyi igeversben említi, hogy a föld elosztott. Hamarosan személyesen is találkozhatunk ezzel az igeverssel, amikor a tizedik fejezetben található nemzetségtáblázathoz érünk.

„Ültetett az Úristen egy kertet Édenben, keleten, és ott helyezte el az embert, akit formált” (8. vers). Isten tehát egy különleges helyet készített Ádámnak. Létrehozta ezt a kertet, majd odahelyezte az embert. *„Sarjasztott az Úristen a termőföldből mindenféle fát, szemre kívánatosat és eledelre jót, az élet fáját is a kert közepén, meg a jó és a rossz tudásának fáját”* (9. vers). Ott volt tehát ez a gyönyörű kert csodálatos gyümölcsfákkal – mindez csak az emberért, hogy élvezze. A kert elragadóan szépséges lehetett. A kert közepén pedig két fa állt: az élet fája, illetve a jó és rossz tudásának fája. *„Édenből pedig folyó jött ki a kert megöntözésére, amely onnan szétágazott, és négy ágra szakadt. Egyiknek Pison a neve. Ez megkerüli Havilá egész földjét, ahol arany van”* (10-11. vers) – ha valahogy kikövetkeztethetnénk, hol

van az a föld, kezdődhetne is a kincsvadászat! Vajon hol van Havilá földje? Nem tudom. És nem is nagyon fogom megtudni, hiszen azóta jelentősen megváltozott a föld arculata. „*Ennek földnek az aranya jó. Van ott illatos gyanta és ónixkő. A második folyónak Gihón a neve. Ez megkerüli Kús egész földjét*” (12-13. vers). Egyesek szerint ez a Nílus folyóra utal, valójában azonban igencsak kevés kapcsolat áll fenn a Nílus, a Tigris és az Eufrátesz között. A következő versben szereplő folyó – Hidekkel – ugyanis a Tigris folyót jelenti. „*A harmadik folyónak Hidekkel a neve. Ez Assúr keleti részén folyik. A negyedik folyó pedig az Eufrátesz*” (14. vers). A négy folyó közül kettő tehát a Tigris és az Eufrátesz, egyesek szerint pedig a másik két folyó tulajdonképpen két csatorna, amely a Tigrist és az Eufráteszt a Babilóni-síkságon összekötötte. Az elmélet támogatói ez alapján az Éden kertjének elhelyezkedését a Babilóni-síkságra teszik. Véleményük szerint valahol a Tigris és az Eufrátesz között terülhetett el az Éden kertje, a civilizációk bölcsője. „*És fogta az Úristen az embert, elhelyezte az Éden kertjében, hogy azt művelje és őrizze*” (15. vers). Vegyük észre, hogy az embernek volt egy feladata: Isten azért helyezte oda, hogy a kertet művelje és őrizze. Egyesek úgy képzelik el a mennyet, hogy az ember csak ül egy felhőn és hárfázik, két dal között pedig ölbe tett kézzel ücsörög. Mintha nem lenne majd mit csinálnunk. Pedig ez nem így van. Isten azért helyezte az embert a kertbe, hogy művelje és őrizze azt. Az élet szörnyen unalmas lenne, ha nem volna semmi dolgunk! Az ember munkája a kertben azonban nem volt fárasztó. Csak a bűnbeesés után kellett saját verejtéke árán keresnie a kenyerét, addig pusztán gondoskodnia kellett a kertről. Tulajdonképpen ő volt a kert gondnoka – ő művelte és őrizte azt.

Milyen távol áll ez attól az elképzeléstől, amivel napjaink ökológusai a Bibliát gyanúsítják! Szerintük az emberek a Biblia tanítása miatt teszik tönkre a természetet. Véleményük szerint az emberek azért érzik szabadnak magukat arra, hogy felelőtlenül azt műveljék a természettel, amit csak akarnak, mert Isten a Bibliában azt mondta az embernek, hogy uralkodjon a föld felett. Szerintük tehát a Biblia felelős napjaink ökológiai pusztításáért. Milyen buták is tudnak lenni az emberek! Isten nem azt mondta Ádámnak, hogy csak menjen, és jól tegyen tönkre mindent! Vágja ki a fákat, és pusztítson el mindent, amit csak lehet. Ádám azt az utasítást kapta, hogy művelje és őrizze a kertet. Véleményem szerint csak Isten gyermekei képesek igazán nagyra értékelni a természetet. Sokkal nagyobb becsben tartják a természetet, mint a humanisták, akik kapzsiságukkal, nem pedig a bibliai elveket követve tették tönkre a világot, amit Isten teremtett. Persze mindig akadnak olyanok, akik Istent, vagy a keresztényeket hibáztatják a legkülönbefélebb problémákért, mert így elterelhetik saját magukról, és saját felelősségükről a figyelmet.

Isten tehát azt mondta az embernek, hogy művelje és őrizze a kertet. „*Ezt parancsolta az Úristen az embernek: A kert minden fájáról szabadon ehetsz, de a jó és rossz tudásának fájáról nem ehetsz, mert ha eszel róla, meg kell halnod*” (16-17. vers). Itt van tehát az ember, akit ideális körülmények közé

helyeznek - kérve sem kaphatott volna ennél szebbet és jobbat. Egy gyönyörű kertbe helyezi őt Isten, amit maga ültetett. Mindenféle gyümölcsfa van ott, tele mindenféle zamatos gyümölccsel, amiből szabadon szakíthat. Istennek csupán egyetlen kikötése van – hogy az ember ne egyen a jó és rossz tudásának fájáról. És mintha Isten előre tudta volna, hogy az ember mégis éppen azt teszi majd, így folytatja: „*mert ha eszel róla, meg kell halnod.*” Isten itt egy kettős halálra utal – egyrészt szellemi értelemben vett halálra, másrészt pedig fizikai halálra, pontosabban a fizikai halálhoz vezető folyamatok beindulására. Úgy tűnik, Isten nem olyat kér, amit nehéz megtartani. De vajon miért is helyezte Isten ezt a fát a kertbe? Annyi fa volt a kertben, miért kellett ezt a fát is odaültetni? Hiszen gondoljunk csak bele, ha Isten nem ülteti oda ezt a fát, most nem kellene ezzel a sok problémával küszködnünk a világban. És ha Isten tudta, hogy az ember szakítani fog annak a fának a gyümölcséből, akkor mégis miért helyezte a fát a kertbe? Istennek tudnia kellett, mi fog történni, ha Isten valóban mindent tud – abban pedig biztos vagyok, hogy Isten mindentudó.

Isten saját képmására teremtette az embert, mivel pedig Isten önálló döntéseket hoz, az embernek is önrendelkezési jogot és szabad akaratot adott. Az egyik legfélelmetesebb dolog épp az ember szabad akarata – hogy választhatsz. Eldöntheted, mi legyen a sorsod. Eldöntheted, hogy beengeded-e Istent az életedbe. Eldöntheted, hogy engedelmeskedsz-e Istennek, vagy sem. Eldöntheted, hogy szeretni fogod-e Istent, vagy sem. Eldöntheted, hogy Istent akarod-e szolgálni, vagy tested vágyait. Isten döntési jogot adott neked. Érdekes, hogy mindenütt, ahová az evangélium eljutott, nagy tiszteletben tartják a szabad akaratot. De mit is látunk azokon a helyeken, ahol háttérbe szorult az evangélium? Az embereket rabszolgasorba döntik, szabadságjogaikat megnyirbálják. Elég csak egy pillantást vetnünk azokra az országokra, ahol a kommunizmus uralkodik. A rendszer megfosztja az embereket döntési joguktól, és korlátozza szabadságukat. A mi országunkban is azt látjuk azonban, hogy egyre több a megszorítás. Minden újabb törvény korlátozza a szabad döntéshez való jogunkat. Azokon a területeken viszont, ahová az evangélium eljutott, tiszteletben tartják az ember szabad akaratát, mert szabad akaratunkat Istentől kaptuk. Mit érne azonban döntési jogunk, ha nem volna mi mellett, illetve mi ellen döntenünk? Az egész értelmetlenné válna. Ha minden adott lenne, és nem lennének törvények és megszorítások, nem lenne semmi – akkor nem lenne miből választanom. Hiába van tehát választási lehetőségem, ha nincs miből választanom - ebben a kontextusban mit sem ér a szabad akarat. Ahhoz tehát, hogy gyakorolhassam szabad akaratom, és az így valódi értelmet nyerjen, Istennek biztosítania kellett a választási lehetőséget – Istennek be kellett vezetnie egy korlátozást. Ahhoz pedig, hogy valódi értelmet nyerjen az Isten iránti engedelmisségünk, Istennek lehetőséget kellett biztosítania arra, hogy ha úgy kívánjuk, az engedtlenséget választhassuk. Szabad akaratunk különböztet meg bennünket egy robottól, akinek nincsenek saját döntései, mert minden döntését egy felette álló valaki hozza, aki minden lépését felügyeli

és irányítja. Isten azonban nem robotra vágyott, amikor megteremtette az embert, hiszen egy robottal nem lehet bensőséges kapcsolatba kerülni, és egy robot szeretete gépies - nem valódi szeretet. Ahhoz azonban, hogy az ember valódi szeretettel szerethessen, szabad akarat kell. Így Isten szabad akaratot adott nekem, hogy iránta érzett szeretetem és imádatom értelmet nyerjen, hogy valódi lehessen. Nem kötelező őt ugyanis Istent szeretnem, vagy dicsérnem. Dönthetek úgy is, hogy nem szeretem Istent – a lényeg, hogy én döntöm el. De amikor mégis úgy döntök, hogy szeretni akarom Istent, szeretetem akkor válik valóságossá, mert szabad akaratomból így döntöttem. Hiszen nem robot vagyok, aki mindig aszerint reagál, amit előzetesen betápláltak az agyába: Isten megnyom egy gombot a mennyben, erre az agyamban elindul egy folyamat, én pedig automatikusan válaszolok, és gépiesen hajtogatom, hogy „szeretlek, Isten.” Ettől senki nem hatódna meg. Mivel Isten a mi valódi szeretetünkre vágyik, szabad akaratot adott nekünk, és lehetőséget arra, hogy válasszunk. Ahhoz azonban, hogy igazi választási jogunk legyen, kell valami, amiből választhatunk. Sőt mi több, Istennek tiszteletben kell tartania döntéseinket. Más szóval Isten nem kényszerítheti rám az ő akaratát. Isten nem csavarja ki a kezem, és nem ordít rám, hogy „Mondd már, hogy áldott legyen az Úr!”. Ha ugyanis rámkényszerítené az akaratát, nem is rendelkeznék igazán szabad akaratral! Isten tehát tiszteletben tartja döntéseimet. Ez viszont félelmetes! Hiszen azt jelenti, hogy dönthetek saját sorsomról – hogy Istennel akarok-e lenni, vagy távol tőle. Amikor pedig döntök, Isten tiszteletben tartja a döntésemet. Ha úgy döntök, hogy nem akarok Istennel lenni, Isten ezt a döntésemet is tiszteletben tartja. Ezért olyan nevetséges azt hajtogatni, vajon hogyan küldheti a szerető Isten az embereket a pokolba? Nem ő küldi! Soha nem is küldte, és nem is fogja. Az emberek saját akaratukból kerülnek oda, Isten pedig tiszteletben tartja az ember döntéseit. Máskülönben fabatkát sem érne a szabad akarat. Félelmetes dolog tudatosítani, hogy szabad akaratom van, és szabadon dönthetek a sorsomról. Isten kér bennünket, hogy döntsünk, és igyekszik is döntésünket befolyásolni, alapjában véve azonban a döntés a mi kezünkben van. A döntés a te kezében van. Persze a Sátán is megpróbálja befolyásolni döntéseidet. A lényeg azonban mégiscsak az, hogy sem Isten, sem pedig a Sátán nem hozhatja meg a döntést helyetted – neked kell döntened. Minden ember felelős saját sorsáért. Isten így teremtett bennünket.

Isten tehát a kertben helyezte el a jó és rossz tudásának fáját. Figyelmeztette az embert, majd hagyta, hogy önálló döntést hozzon. *„Azután ezt mondta az Úristen: Nem jó az embernek egyedül lenni, alkotok hozzáillő segítőtársat”* (18. vers) – ezzel Isten tulajdonképpen elismeri, hogy az ember nem teljes egyedül. Isten ránézett az emberre, és azt mondta, nem jó az embernek egyedül lenni, hisz az ember egymagában nem teljes. Isten ezért azt mondta, alkot hozzáillő segítőtársat. *„Formált tehát az Úristen a földből mindenféle mezei állatot, mindenféle égi madarat, és odavitte az emberhez, hogy lássa, minek nevezi”* (19. vers). Képzeljük csak el! Micsoda elmét adhatott Isten Ádámnak. Ahogy elé vitte az egyes

állatokat, Ádám sorban elnevezte őket – ez egy tehén, ez egy ló, ez egy kutya, ez egy macska. *„Így adott az ember nevet minden állatnak, az égi madaraknak és minden mezei élőlénynek, de az emberhez illő segítő társat nem talált. Mély álmot bocsátott azért az Úristen az emberre, és az elaludt. Akkor kivette az egyik oldalbordáját, és húst tett a helyére”* (20-21. vers). Valószínűleg nem a „borda” a legpontosabb kifejezés ebben esetben. A héber nyelvben ugyanis inkább egy másik szót használnak a bordára, annak a szónak a jelentése viszont, ami ebben az igeversben szerepel, nem teljesen egyértelmű. Így nem lehetünk biztosak abban, valóban egy bordáról van-e szó. Tény azonban, hogy Isten valamit kivett Ádámából. Lehet, hogy egy sejtjét vette ki. Lehet, hogy klónoztatta Ádámot - ki tudja. Érdekes elképzelés a klónozás. Ma már tudjuk, hogy egy sejt sokkal komplexebb, mint amit eredetileg feltételeztünk. Például a teljes testünk mintája fellelhető karunk egyetlen sejtjében. Úgy tűnik, mára odáig jutott az emberiség, hogy klónozni is tud. Sokat is beszélnek róla! Létezik például egy igencsak érdekes könyv, ami nagy port kavart épp a klónozást illetően. Isten tehát kivett valamit Ádám oldalából – mondjuk csak azt, hogy egy bordát, hiszen nem tudjuk, pontosan mi is volt -, *„és húst tett a helyére. Az emberből kivett oldalbordát asszonnyá formálta az Úristen, és odavitte az emberhez”* (22. vers). Ahogy előbb már említettem, ez a kijelentés sok gondot okozott már a múltban. Egyesek azt mondják, a Biblia nem lehet Isten Igéje, hiszen a férfiaknak ugyanannyi bordájuk van, mint a nőknek. Ez azonban nem logikus érv. Gondoljunk csak bele: ha elveszíténénk fél karunkat egy balesetben, az még nem jelentené azt, hogy a gyermekünk is fél karral születne. Ugye? Vagy tételezzük fel, hogy véletlenül levágjuk a mutatóujjunkt. Vajon ez azt jelenti, hogy születendő fiunk mutatóujj nélkül jön majd a világra? Az tehát, hogy Isten kivette Ádám egyik bordáját, még nem jelenti azt, hogy Ádám gyermekének is eggyel kevesebb bordája lesz. Annak pusztán ténye tehát, hogy ma a férfiaknak és a nőknek ugyanannyi bordája van, még nem jelenti azt, hogy Isten nem vehette volna ki Ádám egyik bordáját. A két dolog nem zárja ki egymást.

A férfi és a nő között egy mély, bensőséges kapcsolat jött létre. Olyan mély, hogy *„akkor ezt mondta az ember: Ez most már csontomból való csont, testemből való test. Asszonyember legyen a neve: mert férfiemberből vétetett. Ezért a férfi elhagyja apját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és lesznek egy testté. Még mindketten mezítelenek voltak: az ember és a felesége, de nem szégyellték magukat”* (23-25. vers). Most tehát azt látjuk, hogy Isten megalapozza a házasságban a férfi és a nő közötti alapvető kapcsolatot. *„Ezért a férfi elhagyja apját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és lesznek ketten egy testté.”* Ezt jelenti Isten szemében a házasság: ketten eggyé lesznek. Ez a legmélyebb, legbensőségebb kapcsolat – ketten eggyé lesznek a házasságban, a férfi pedig ragaszkodik feleségéhez. Ez az alap, a dolgok kezdete, ilyennek képzelte ezt eredetileg Isten.

Az emberek azonban nem valósították meg Isten tervét e téren. Amikor Jézus eljött a földre, arra törekedett, hogy helyreállítsa az emberi kapcsolatokban is Isten eredeti tervét. Ezért Jézus azt tanította,

hogy a házassági eskü szent, hogy a házasság legyen tartós. A farizeusok nyomban felismerték a különbséget Jézus tanítása, illetve Mózes törvénye között, és megpróbálták Jézust csapdába csalni, hogy bebizonyíthassák, Jézus mást hirdet, mint ami a törvényben áll. Ezért ezt kérdezték tőle: „*Szabad-e a férfinak elbocsátania a feleségét?*” (Márk 10:2). Jézus azt mondta nekik: „*Aki elbocsátja feleségét, és mást vesz feleségül, házasságtörést követ el ellene, és ha az asszony bocsátja el férjét, és máshoz megy férjhez, szintén házasságtörést követ el*” (11. vers). Húha! – gondolták a farizeusok, ezzel szorul a hurok Jézus nyakán. Azt mondták neki: „*Akkor miért rendelte el Mózes, hogy aki elbocsátja a feleségét, adjon válólevelet neki?*” (Máté 19:7). Most megvagy! Olyasvalamit hirdetsz, ami ellenkezik Mózes törvényével! Tudjuk, hogy Isten adta ezt a törvényt Mózesnek – ez kétségtelen. Most végre elkaptunk! Mózes törvénye ellen beszélsz! De vajon hogyan is reagált minderre Jézus? A mózesi törvényeknél korábbra ment vissza az időben, és tudatta a farizeusoknak, hogy kezdetben minden másképp volt: „*Szívetek keménysége miatt írta nektek Mózes ezt a parancsolatot, mert a teremtés kezdete óta az embert férfivá és nővé teremtette az Isten. Ezért elhagyja az ember apját és anyját, és lesznek ketten egy testté, úgyhogy ők többé már nem két test, hanem egy*” (Márk 10:5-8. vers). Szívének keménysége miatt adhatott a férfi a nőnek válólevelet, szívének keménysége miatt nem valósította meg az ember e téren Isten tervét, szívének keménysége miatt adatott a válásra vonatkozó törvény. Istennek azonban nem ez volt az eredeti terve. Kezdetben másként volt. Most mi is a kezdeteknél vagyunk az Igében – azon a ponton, amelyre Jézus is utalt. Itt körvonalazódik Isten alapvető terve a házasságra: a férfi elhagyja anyját és apját, és ragaszkodik feleségéhez, és lesznek ketten egy testté. Mivel azonban az emberek szíve kemény, képtelenek elérni azt, ami a legjobb lenne nekik, és amit Isten nekik szánt – és ahogy a világban körülnézünk, láthatjuk, mennyi probléma fakad mindebből. Szívünk keménysége miatt nem valósulhatnak meg Isten eredeti tervei a házasságban. Valami nagyon nincs rendben a világ szeretetről alkotott elképzelésével! Annyira elegendő van már abból, amikor egy férj, vagy egy feleség szájából azt hallom, hogy soha nem is szerette a másikat igazán. Egyre csak azt hajtogatják: „Nem hiszem, hogy valaha is igazán szerettem.” Figyelj csak, ha nem szereted a másikat, ne házasodj össze vele – hova gondolsz? Szörnyű dolog azt mondani a társadnak, hogy soha nem is szeretted igazán. Az egész randizgatási rendszerünkkel baj van. Véleményem szerint az egyik alapvető probléma éppen az, hogy a párok bensőséges fizikai kapcsolatba kerülnek anélkül, hogy igazán mélyen ismernék egymást. Így a kapcsolatban túlságosan is a testi szempontok kerülnek előtérbe, miközben a párok nem fordítanak elég időt és energiát egymás megismerésére. Tudod, az igazi szeretet egyik jellemvonása a türelem. Az igazi szeretet kivárja Isten időzítését. Az a srác pedig, aki még a házasság előtt gyorsan ágyba akar bújtatni, nem szeret téged igazán – legalábbis nem azzal a szeretettel, amilyennel szeretné, hogy a férjed szeressen téged. Szabadulj meg az ilyentől! Pontosan az a baj, hogy a párok úgy házasodnak össze, hogy közben nem is igazán ismerik egymást, mert kapcsolatukban túl nagy

hangsúlyt kapott a testi oldal, ami nem egyenlő az igazi szeretettel. Az igazi szeretet ugyanis hajlandó várni. A házasságban csodálatos nyitottság van – annak is kell lennie. Ádám és Éva mezítelenek voltak, de nem szégyellték magukat – és ez így is van jól. És lettek ketten egy testté.

Harmadik fejezet: *„A kígyó pedig ravaszabb volt minden mezei állatnál, amelyet az Úristen alkotott. Ezt kérdezte az asszonytól: Csakugyan azt mondta Isten, hogy a kert egyetlen fájáról sem ehettek?”* (1. vers). A kígyó nem volt mindig olyan, mint ma – nem mindig a földön csúszott-mászott, mint ma. A bűnbeesést követő átok eredménye volt, hogy a hasán járt és port evett egész életében. Nem tudjuk, a bűnbeesés előtt hogyan közlekedett a kígyó – vajon felegyenesedve járt valamilyen úton-módon, vagy esetleg tudott repülni? Nem tudjuk. A lényeg azonban, hogy a Sátán kígyó formájában megkönyékezte Évát, mégpedig úgy, hogy először megkérdőjelezte Isten Igéjét: *„Csakugyan azt mondta Isten, hogy a kert egyetlen fájáról sem ehettek?”* *„Az asszony így felelt a kígyónak: A kert fáinak gyümölcséből ehetünk, csak annak a fának a gyümölcséről, amely a kert közepén van, mondta Isten: Nem ehettek abból, ne is érintsétek, mert meghaltok”* (2-3. vers). Azt látjuk, hogy Éva hozzátesz ahhoz, amit Isten mondott, hiszen Isten egy szóval sem említette, hogy érinteniük sem szabad a fát. Isten arra figyelmeztette őket, hogy ha esznek a fa gyümölcséből, meg kell halniuk. *„De a kígyó ezt mondta az asszonynak: Dehogy haltok meg!”* (4. vers). A kígyó tehát először megkérdőjelezi, majd pedig kétségbe vonja Isten Igéjét – a Sátán mindig ezt a taktikát követi. Először megkérdőjelezi Isten Igéjét. Mindig azt hajtogatja: *„Valóban azt mondta Isten? Tényleg Isten Igéje ez? Tényleg Isten mondja mindezt?”* Miután pedig megkérdőjelezte Isten Igéjét, igyekszik azt kétségbe vonni: *„dehogy haltok meg!”*. Végül pedig előáll a hazugsággal. Jézus azt mondta a Sátánról, hogy ő minden hazugság atyja, itt pedig elhangzik az első hazugság a Bibliában – *dehogy haltok meg! Hazugság.* A Sátán próbálja megtéveszteni Évát. Mivel pedig Éva nem ismerte még fel a gonoszsgát, hagyta magát becsapni. Addig nem birtokolta a jó és rossz tudását, amíg nem evett a gyümölcsből. Ezen a ponton mindössze annyit tudott, hogy Isten azt mondta nekik, ne egyenek a fa gyümölcséből, mert ha esznek belőle, meg kell halniuk. Most azonban a Sátán azt állítja, hogy nem halnak meg. *„Hanem jól tudja Isten, hogy ha esztek belőle, megnyílik a szemetek, és olyanok lesztek, mint az Isten: tudni fogjátok, mi a jó, és mi a rossz”* (5. vers). A Sátán itt Isten igazságosságát is megkérdőjelezi. Először Isten Igéjét kérdőjelezte meg, most pedig az ő igazságosságát is. Azt mondja Évának, Isten azért nem akarja, hogy egyenek a gyümölcsből, mert tudja, hogy olyanokká válnának, mint az Isten, így tudni fogják, mi a jó és mi a rossz. Mintha azt mondogatná Évának: *„Isten nem tisztességes, valamit próbál tőled visszatartani, valami jót és kívánatosat, hogy magát védje. Isten csak játszadozik veled!”*. Milyen gyakran megkérdőjelezi a Sátán Isten igazságosságát! *„Hogyan tehet egy szerető Isten ilyet? Hogyan engedhet meg egy szerető Isten ilyet?”* – ismételteti.

„Az asszony úgy látta, hogy jó volna enni arról a fáról, mert csábítja a szemet, meg kívánatos is az a fa, mert okossá tesz: szakított a gyümölcséből, evett, majd adott a vele levő férjének is, és ő is evett” (6. vers). János a következőket írja: „Mert mindaz, ami a világban van, a test kívánsága, a szem kívánsága, és az étellel való kérdés, nem az Atyától, hanem a világtól van” (1János 2:16). Nézzük csak meg jobban ezt a három dolgot, és vegyük észre, hogy a Sátán is három dologgal próbálta Évát megtéveszteni. Először is, a test kívánságával: „jó volna enni arról a fáról”. Másodsorban a szem kívánságával: „mert csábítja a szemet”. Harmadsorban pedig a büszkeséggel: „mert okossá tesz”. Mindez ott várt rá, ő pedig evett. Majd adott belőle Ádámnak is, aki szintén evett a gyümölcsből. Tudatosítanunk kell, hogy míg az asszonyt megtévesztette a Sátán, a férfit nem. Ádám tudta, mit csinál. Az Újszövetségben azt olvashatjuk, hogy „nem Ádámot vezette tévútra a kísértő, hanem az asszonyt, és ő esett bűnbe” (1Tim. 2:14). Ádám tehát pontosan tudta, mit tesz – Ádám tudatosan döntött úgy, hogy Isten parancsa ellen cselekszik. Évát azonban valóban becsapta a Sátán. „Ekkor megnyílt mindkettőjük szeme, és észrevették, hogy mezítelenek. Ezért fügefaleveleket fűztek össze, és ágyékkötőket készítettek maguknak” (7. vers). Miután beadták a derekukat a test kívánságainak, tudatába kerültek saját testüknek – ekkor kezdődött az ember test-tudatossága, és egyben felborult az eredeti sorrend. Isten egy magasabb rendű szentháromság – Atya, Fiú és Szentlélek. Az ember pedig, akit Isten saját képmására teremtett, egy alacsonyabb rendű szentháromságot képvisel, amely részei a szellem, a lélek és a test. Az igazi énem a szellemem, de egy testben élek, és van lelkelem, tudatom is. Istennel a szellemem síkján kerülök közösségbe. Amíg az emberben a szellem állt az első helyen, csodálatos közösség állt fenn Isten és ember között. Amikor azonban az ember engedelmeskedni kezdett testi vágyainak, és szakított a tiltott fa gyümölcséből, a rend felborult, és új fontossági sorrend született: test, lélek, szellem. A szellem kapcsolata megszakadt Istennel, így az ember szelleme meghalt. Nem érzékeli Istent, csak ott fekszik élettelenül, miközben az ember elméjét testi vágyai és szükségletei uralják. Pál a következőket írja: „Egykor mi is mindnyájan közöttük éltünk testünk kívánságaival, követtük a test és az érzékek hajlamait, és a harag fiai voltunk emberi természetünk szerint, éppenúgy, mint a többiek” (Efezus 2:3). Természetünk szerint a harag fiai vagyunk, mint ahogy mások is, mert már egy felborult fontossági sorrenddel jöttünk a világra: test, lélek és szellem. Az elmémet tehát ennek értelmében testi vágyaim irányítják és uralják. Csak azokra tudok gondolni. Jézus azt mondta Nikodémusnak, hogy ha nem születik újjá, nem láthatja meg az Isten országát. Egyszer már megszületett ugyan a test szerint, de a szellemtől is meg kell születnie – újonnan kell születnie, hogy helyreálljon a fontossági sorrend. Amikor tehát valaki újjászületik Istenben, a test, lélek és szellem sorrendje megváltozik – újra megszületik az Isten eredeti terve szerinti sorrend, amelyben a szellem áll az első helyen, a lélek a másodikon, a test pedig a harmadik helyet foglalja el. Az ember elméjét pedig nem a test, hanem a szellemi dolgok foglalják le. „Mert akik

test szerint élnek, a test dolgaival törődnek, akik pedig Lélek szerint, a Lélek dolgaival” (Róma 8:5). *„A nem lelki ember pedig nem fogadja el az Isten Lelkének dolgait, mert ezeket bolondságnak tekinti, sőt megismerni sem képes: mert csak lelki módon lehet azokat megítélni”* (1Kor. 2:13). *„A test törekvése halál, a Lélek törekvése pedig élet és békesség”* (Róma 8:6).

Az elmém felett tehát vagy a testi vágyaim, vagy a szellem uralkodik. Amikor pedig újjászületek Isten Szentlelke által, a szellem válik elsőrendűvé az életemben, így a sorrend helyreáll – szellem, lélek és test. Újra közösségben lehetek Istennel, sőt életre keltem az Lélekben, bár addig halott voltam bűneim miatt. Isten azonban új életet lehelt belém. *„A régi elmúlt, és íme: új jött létre”* (2Kor. 5:17). Én új teremtettség vagyok. Olyasvalaki, akinél ismét a szellem áll az első helyen. Közösségben lehetek Istennel, és a Lélek dolgai után vágyakozom. Barátaim, akikkel eddig lógtam, nem értik, mi történt velem, mert megváltoztam. Hát persze hogy megváltoztam – újjászülettem! Új ember lettem Jézus Krisztusban! Barátaim azonban nem értik ezt az új életet, mert a nem lelki ember nem érti a Lélek dolgait. Nekem olyan világos, olyan egyértelmű, számukra mégis rejtély. Amikor pedig leülök, és megpróbálok elmagyarázni, csak frusztrálttá válok, mert képtelenek megérteni. Pedig olyan egyértelműnek, olyan világosnak tűnik az egész! Miért nem értik? Mert újjászülettem a Lélek által, és most már újra élek, és ráhangolódtam a Lélek dolgaira. Ezt viszont sokan nem értik. Az Igében tehát ezen a ponton kezd felborulni az eredeti a sorrend – az ember testi vágyainak kezd engedelmeskedni, és testi vágyait kezdi szolgálni, és a harag fiává válik természeténél fogva. Ez így is maradt egészen addig, amíg Isten Jézus Krisztuson keresztül lehetővé nem tette, hogy a sorrend helyreálljon. Érdekes, hogy egy fának köszönhetően szakadt meg Isten és az ember közössége – az ember szabad akaratából a fa gyümölcsét választotta. Az is érdekes továbbá, hogy még mindig szabad akaratunk van, és még mindig két fa áll előttünk: az élet fája, illetve a jó és rossz tudásának fája. Általában Ádámot hibáztatjuk, hogy rossz döntést hozott, de mi a helyzet velünk? Vajon saját döntéseinkért kit hibáztatunk? Isten egy másik fához is utat nyitott – rajta keresztül visszaszerezhetjük mindazt, ami Ádám bűne miatt elveszett. Ez a fa Jézus Krisztus keresztje: az a fa, amelyen keresztre feszítették, visszavezet bennünket Istenhez. A döntést azonban nekünk kell meghoznunk. Isten nem kényszerít bennünket. Amikor Ádám evett a tiltott fa gyümölcséből, szintén szabadon döntött, hogy hátat fordít Istennek. Isten pedig azt szeretné, ha te is szabad akaratodból szakítanál a másik fáról, ha szabad akaratodból jönnél Jézus Krisztus keresztjéhez, hogy újra közösségben lehess Istennel. Kezedben a döntés. Isten már megtette a maga részét – egyedül a kereszt fordíthatja vissza az Ádám által elindított halálos folyamatokat.

„Amikor azonban meghallották az Úristen hangját, amint szellős alkonyatkor járt-kelt a kertben, elrejtőzött az ember és a felesége az Úristen elől a kert fái között” (8. vers). Vegyük csak észre, hogy nem Isten rejtőzik itt el az ember elől, hanem az ember Isten elől. Az Igében azt olvashatjuk, hogy *„nem az Úr*

keze rövid ahhoz, hogy megsegítsen, nem az ő füle süket ahhoz, hogy meghallgasson, hanem a ti bűneitek választottak el titeket Istenetektől” (Ézsaiás 59:1). Itt kezdődik a dolog – az ember elrejtőzik, vagy legalábbis megpróbál elrejtőzni Isten elől. „De az Úristen kiáltott az embernek, és ezt kérdezte: Hol vagy?” (9. vers) – nem mintha Isten nem tudta volna, de azt akarta, hogy az ember maga ismerje el és vallja be a hibáját. „Az ember így felelt: Meghallottam a hangodat a kertben, és megijedtem, mert mezítelen vagyok. Ezért rejtőztem el. Az Isten erre azt kérdezte: Ki mondta meg neked, hogy mezítelen vagy? Talán arról a fáról ettél, amelyről azt parancsoltam, hogy ne egyél? Az ember így felelt: Az asszony, akit mellém adtál, ő adott nekem a fáról, és így ettem” (10-12. vers). Ez a felelősség áthárításának kezdete. Ahogy Mózes első könyve a kezdetek könyve, úgy az első kifogást is itt találjuk – az első alkalommal itt hibáztatja a férj problémáért a feleségét. Először ugyan, de nem utoljára. „Az asszony, akit mellém adtál, ő adott nekem a fáról, és így ettem!”. Ha jobban megnézzük, Ádám tulajdonképpen Istent hibáztatja – ő adta neki Évát, vagyis az ő hibája. „Az asszony, akit mellém adtál, ő adott nekem a fáról, és így ettem.” „Akkor az Úristen ezt kérdezte az asszonytól: Mit tettél? Az asszony így felelt: A kígyó szedett rá, azért ettem” (13. vers) – az asszony tehát szintén másra hárítja a felelősséget. Azután Isten kimondja az ítéletet az ember felett. A kígyónál kezdődött az egész, a kígyóval is fejeződik be – hiszen Éva a kígyót hibáztatja. Így most Isten is a kígyóval kezdi. „Akkor ezt mondta az Úristen a kígyónak: Mivel ezt tetted, átkozott légy minden állat és minden mezei vad közt: hasadon járj, és port egyél egész életedben!” (14. vers). A kígyó tehát az átok eredményeként kúszik ma hason a földön: „átkozott légy minden állat és minden mezei vad közt.” „Ellenségeskedést szerzek közötted és az asszony között, a te magod között, és az ő magva között: az neked fejedre tapos, te pedig annak sarkát mardosod” (15. vers - Károli). Itt találjuk Isten első ígéretét, hogy elhozza az üdvösséget, ez az igevers pedig arra is utal, hogy az üdvösség szerzője szüztől születik majd. Isten ugyanis az asszony magjáról beszél – az asszonynak azonban nem magja van, hanem petesejtje, amelyet a férfi magja termékenyít meg. Azáltal tehát, hogy Isten az asszony magjára utal, azt sugallja, hogy a messiás szüztől születik majd. Később Isten még egyértelműbben kifejezi ezt Ézsaiás könyvében: „Ezért ád jelt néktek az Úr maga: Imé, a szűz fogan méhében, és szül fiat, s nevezi azt Immánuelnek” (7:14 – Károli) – az Immánuel annyit jelent, hogy velünk az Isten, és nagy lesz ő. Az Ige a királyságáról és trónjáról is beszél. Isten tehát már a bűn és az ebből fakadó nyomorúság kezdetén megígéri, hogy eljön az a nap, amikor az asszony utódja a kígyó fejére tapos. A fej szellemi értelemben a hatalom és tekintély jelképe – az asszony utódja tehát lerombolja majd a Sátán hatalmát és tekintélyét. Jézus Krisztus valóban lerombolta a Sátán hatalmát és tekintélyét az életünk felett. „Te pedig annak sarkát mardosod” – ez pedig kétségtelenül Jézus Krisztus keresztségére utal. „Az asszonynak ezt mondta: Igen megnövelem terheiséged fájdalmát” – vegyük észre, hogy Isten azonnal összefüggésbe hozza a fájdalmat a bűnnel. A Sátán azonban az élvezetet kapcsolta össze bűnnel, sőt mind

a mai napig azt teszi. A Sátán előszeretettel tünteti fel a bűnt úgy, mint egy élvezetes megtapasztalást, ami vonzó az ember számára. A fa gyümölcse is kívánatos volt – a bűn is kívánatos, mert a Sátán pompásabbnál pompásabb színekben tünteti azt fel: mintha az valami nagyszerű, kívánatos, élvezetes dolog lenne. Isten azonban rámutat a bűn igazi oldalára: a bűn eredménye nem öröm, hanem nyomorúság. Isten tehát azonnal arról a fájdalomról kezd beszélni, amit a bűn eredményez. *„Igen megnövelem terhességed fájdalmát, fájdalommal szülsz gyermeket, mégis vágyakozol férjed után, ő pedig uralkodni fog rajtad”* (16. vers). *„Az embernek pedig ezt mondta: Mivel hallgattál feleséged szavára, és ettől arról a fáról, amelyről azt parancsoltam, hogy ne egyél, legyen a föld átkozott miattad, fáradsággal élj belőle egész életedben!”* (17. vers) - milyen más ez, mint gondozni és őrizni a kertet, amit Isten adott! Az embernek most már fáradsággal kell megkeresnie kenyerét egész életében. *„Tövist és bogáncsot hajt neked, és a mező növényét eszed. Arcod verejtékével eszed a kenyeret, míg visszatérsz a földbe, mert abból vétettél. Bizony por vagy, és vissza fogsz térni a porba!”* (18-19. vers). Az ember élete tehát telve lesz fáradságos munkával és szomorúsággal. Arca verejtékével kell megélhetését biztosítania azon a földön, amely bűne miatt átkozott.

Azt mondják, a tövis nem más, mint egy ki nem fejlődött virág. A tövis tehát azt jelenti, hogy valami megrekedt a fejlődésben. Micsoda képe ez a bűn következményének! A bűn eredményeként ugyanis nem tud tovább fejlődni Istennel való kapcsolatunk. Nekem fontos, hogy Jézust, aki eljött a földre, aki Isten felkent királya, a világmindenség ura, a királyok nagy királya, töviskoronával „koronázták” meg a földön. Mit jelképezett a tövis? A bűn átkát. Jézus, aki azért jött, hogy bűneiket elhordozza, töviskoronát viselt, amely a mi bűneinket jelképezte. Ha megérted, miért jött el Jézus a földre, rádöbbensz, hogy az első alkalommal valóban nem kaphatott mást, csakis töviskoronát. Amikor azonban újra eljön, aranykoronát visel majd, hisz másodszorra már azért jön, hogy uralkodjon. Isten tehát a bűnbeesés után megátkozta a kígyót, az asszonyt, a férfit, és a földet. Ezért írja Pál apostol, hogy *„az egész teremtett világ együtt sóhajtozik és együtt vajúdik mind ez ideig. De nem csak ez a világ, hanem még azok is, akik a Lélek első zsengejét kapták, mi magunk is sóhajtozunk magunkban, várva a fiúságra, testünk megváltására”* (Róma 8:22-23). A bűn átka miatt az egész teremtés sóhajtozva várja azt a napot, amikor Jézus magához veszi azt, amit a kereszten halálával megvásárolt. *„Az ember Évának nevezte el a feleségét, mert ő lett az anyja minden élőnek. Az Úristen pedig bőrruhát készített az embernek és feleségének, és felöltöztette őket”* (20-21. vers). Ádám és Éva fügefalevelekből készített magának ruhát – ők maguk próbálták valahogy elfedezni bűnüket. Isten azonban bőrruhát készített, ezzel is megmutatva nekik, hogy a bűnt csak az áldozat fedezheti el, hiszen állatokat kellett levágnia ahhoz, hogy bőrruhát készíthessen. Ekkor látjuk először, mit jelent az áldozat, illetve azt is, hogy a bűnbocsánatért vérnek kell

folynia. Isten később egyértelműen meg is fogalmazta, hogy „*vér kiontása nélkül nincs bűnbocsánat*” (Zsidók 9:22).

„*Azután ezt mondta az Úristen: Íme az ember olyanná lett, mint miközülünk egy: tudja, mi a jó, és mi a rossz. Most azért, hogy ne nyújthassa ki kezét, és ne szakíthasson az élet fájáról is, hogy egyék, és örökké éljen, kiűzte az Úristen az Éden kertjéből, hogy művelje a földet, amelyből vétetett. És miután kiűzte az embert, odaállította az Éden kertje elé a kerúbokat és a villogó lángpallást, hogy őrizzék az élet fájához vezető utat*” (22-24. vers). Az embert átok sújtotta – nyomorúság várt rá bűne miatt, és ezentúl fáradtságos munkával kellett keresnie kenyerét. A kert bejáratát pedig őrizni kellett, mert az ember elég ostoba volt ahhoz, hogy esetleg visszarohanjon az Éden kertjébe, egyen az élet fájának gyümölcséből, és örökre nyomorult állapotában maradjon. Isten azért űzte ki az embert a kertből, és azért állított a bejáratához kerúbokat, hogy megmentse az embert saját ostobaságától. Isten nem akarta, hogy nyomorult, bűnös állapotunkban kelljen továbbélnünk. Isten akarata az, hogy egy olyan földön éljünk, amely megújult Jézus Krisztus uralma alatt. Abban a világban nem lesz fájdalom, nem lesz bűn - abban a világban együtt uralkodunk majd vele. Istennek tehát meg kellett óvnia az embert önmagától. Vagyis a kerúbok a bejáratnál nem Isten ítéletét képviselik az emberen, hanem azért vannak ott, hogy megvédjék az embert saját magától. Hiszen szörnyű lenne örökké élni a bűn hatására megromlott testünkben ebben a romlott világban! Isten tehát megóvta az embert, az élet fáját pedig végül átültette – most már Isten paradicsomában találjuk. Jézus a következőket mondta az efezusi gyülekezetnek: „*Aki győz, annak enni adok az élet fájáról, amely az Isten paradicsomában van*” (Jel. 2:7). Az Ige azt is elárulja nekünk, hogy az élet fája az élet vize folyójának két ága között helyezkedik el, és tizenkétszer hoz termést, a fa levelei pedig a népek gyógyítására szolgálnak (Jel. 22). Persze olyan sok minden van még, amit nem tudunk ezzel kapcsolatban. Sok érdekes dolog vár még ránk, ahogy Jézus Krisztust követjük. Ő visz majd el bennünket abba a korba, ahol már nem érvényes az átok, és nem hat a bűn. Olyan lesz majd az a világ, amilyenek Isten ezt a világot eredetileg tervezte – abban a világban Jézus Krisztus uralkodik majd igazságban és békeességben. Azt a világot nem teszi tönkre az emberi kapzsiság. Épp ellenkezőleg, csodálatos harmóniában élhetünk majd egymással. Mindenki szabadon jöhet, ingyen kaphat kenyeret. Ami tehát Ádám hibájából elromlott, azt Jézus Krisztus helyre tudja állítani. Azok, akik Krisztusban vannak, belépnek majd az ő országába. Vele élünk és uralkodunk majd örökre. A kezében a döntés. Nem kötelező. A másik hely azonban, amit Isten elkészített, nem túl kellemes. Nem is az embereknek készítette. Választhatsz – ha oda akarsz kerülni, Isten sem akadályozhat meg, bár megpróbál majd jobb belátásra bírni. Ha azonban rád tudná kényszeríteni saját akaratát, akkor szabad akaratod, amit Istentől kaptál, mit sem érne! Alapvetően tehát megmakacsolhatod magad, ellenállhatsz Isten minden próbálkozásának, és a pokolba kerülhetsz, ha akarsz. Istent viszont nem hibáztathatod, hogy oda kerültél,

hiszen ő mindent megtett, hogy lebeszéljen, bár döntésedet tiszteletben tartja. Neked kell tehát döntened. Félelmetes döntés ez, amit mindannyiunknak saját magának kell meghoznia. A döntés elkerülhetetlen, egyszer mindenkinek választania kell.

Atyánk, köszönjük a szereteted és a Szentlelked, aki eljött, hogy megmutassa nekünk szereteted. Köszönjük, szabad akaratot kaptunk tőled, bár a szabad akarat néha félelmetes, hiszen azt jelenti, nekünk kell döntenünk örökkévaló sorsunkról. Azt is látjuk azonban, hogy te is hoztál bizonyos döntéseket – köszönjük, hogy kiválasztottál bennünket, hogy elhívtál, hogy tanítványaid legyünk, és sok gyümölcsöt teremjünk. Add, hogy Szentlelked által még jobban megértsük, mi a terved az életünkre. Jézus nevében, ámen.

93:57